

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
המינהל הפדגוגי אגף א מוסדות חינוך
האגף לחינוך יסודי
המחלקה לסביבות למידה חדשניות

למידה
בסביבה
מתוקשבת
בחינוך היסודי

מדיניות | סטנדרטים | מודל יישומי

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
המינהל הפדגוגי אגף א מוסדות חינוך
האגף לחינוך יסודי
המחלקה לסביבות למידה חדשניות

למידה בסביבה מתוקשבת בחינוך היסודי

מדיניות | סטנדרטים | מודל יישומי

כתיבה:	דליה הלוי, יעל קולודנר, ג"י הרוויץ, שושי בלבין
התייעצות וליווי:	מירה גלעד, לילי זקס, אורית וולמן, רוחמה פיליבה, עליזה איצ'ן, ניצה דה פורטו, ריבה קליין – צוות המחלקה לסביבות למידה חדשניות
קראו, האירו והעירו:	שרה רויטר – מנהלת האגף לחינוך יסודי בלהה ארצי, מלכה וידיסלבסקי, אתי בוקשפן, דינה וולף – חברות באגף לחינוך יסודי ציפי קרליץ – ספריות בתי-ספר ד"ר עוזי מלמד, רוני דיין, דורית בכר – המינהל למדע ולטכנולוגיה נילי בוסל, מלכי הואש, רחל קרופל, אורה פלקס – מפקחות מחוזיות נאוה סגן, רחל גרבר, שרית רביד – האגף לתכנון לימודים
עריכת לשון:	איילה ביבר (פרידל)
הביאה לדפוס:	עדיט מנוח
עיצוב:	פרסומי ישראל ושות'
הוצאה לאור:	מחלקת הפרסומים, משרד החינוך, התרבות והספורט

* תודה לצוות הניסוי בנס ציונה אשר ליווה את כתיבתו של חלק ג:
המדריכות: לילי זקס, ניצה דה פורטו, ריבה קליין; המפקחת, גב' חנה חמו
המנהלות וצוותי המורות של בתי-הספר: "הדר", "ראשונים", "שקד", "בן צבי", "אשכול"

* תודה לכל המגיבים והמתדיינים בקבוצות הדיון השונות, במפגשים השונים עם מדריכים, מנהלים, מפקחים ומורים

כתיבת גרסה ראשונה של חלק א, שנים תשנ"ח-תש"ס
יונה כהנוביץ', יעל קולודנר, דליה הלוי, מרגלית טובול, אורית וולמן, נילי אדיר,
בחשיבה משותפת עם המפקחות המחוזיות לשילוב המחשב בחינוך במחוזות, מדריכים אחראים
לשילוב המחשב בחינוך היסודי במחוזות

כתיבת גרסה ראשונה של חלק ג – בשנת הלימודים תשס"ב
שוש בלבין, אביבה בייטלר

תוכן העניינים

עמ'

5 פתח דבר .....

חלק א

7 מדיניות – למידה בסביבה מתוקשבת בבית-הספר היסודי .....

8 מבוא .....

11 עקרונות פדגוגיים .....

12 הסביבה הלימודית ותפקיד המורה .....

חלק ב

סטנדרטים - ההישגים הנדרשים לפעילות מושכלת בסביבה מתוקשבת

17 בבית-הספר היסודי .....

18 מבוא .....

18 סטנדרטים .....

חלק ג

25 מודל תהליכי – פיתוח כישורי למידה מידעניים בסביבה מתוקשבת בבית-הספר היסודי .....

26 מבוא .....

28 השלבים במודל .....

מסמך זה נכתב באגף לחינוך יסודי בתיאום עם המינהל למדע ולטכנולוגיה והאגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים והוא עוסק בלמידה בסביבה מתוקשבת בבית-הספר היסודי. הוא מגדיר את המטרות החינוכיות, העקרונות הפדגוגיים וההישגים הנדרשים מהתלמידים. המטרות, העקרונות הפדגוגיים והסטנדרטים (ההישגים הנדרשים) ינחו את המורים בבואם לתכנן תהליכי הוראה, למידה והערכה בסביבה מתוקשבת, ובבואם לבנות את הסביבה הלימודית ולהתאים פעילויות ותוכני לימוד.

התפיסה החינוכית והסטנדרטים נגזרים ממדיניות משרד החינוך כפי שזו באה לידי ביטוי בחוזר מנכ"ל תש"ס/7(ב) מחודש מרס 2000,¹ ובהתאם להמלצות הוועדה להגדרת מדיניות התקשוב במערכת החינוך, מדצמבר 2002.² מדיניות זו מגדירה את מיומנויות המחשב והטיפול במידע כחלק ממיומנויות היסוד הנדרשות מכל בוגר בית-ספר יסודי במדינת ישראל. אי לכך, המחלקה לסביבות למידה עתירות מידע שבאגף לחינוך יסודי רואה לנכון להבהיר כיצד יש לנהוג על סמך מדיניות זו בכל הנוגע לתכנון ההוראה ולאופן הלמידה בסביבה מתוקשבת בבית-הספר היסודי בתחומים אלו:

- **סביבה לימודית** – סביבה לימודית עתירת טכנולוגיה, המזמנת למידה אחרת בתוך הכיתה עצמה, וכן פותחת אפשרויות ללמידה מרחוק – לעבודה מהבית, לשימוש במאגרי מידע אינטרנטיים ולתקשורת חוץ-בית-ספרית במהלך יום הלימודים. להלן (עמ' 12-16) הגדרת מאפייני הסביבה המתוקשבת, רכיביה החינויים ודרכי הארגון והפעולה בתוכה.
- **תפקיד המורה** – המסמך עוסק במאפיינים המיוחדים של תפקידי המורה בסביבות למידה מתוקשבות בתחומים אלה: ארגון הסביבה הלימודית והתאמתה לצורכי הלומד ולמטרות; חינוך לערכים ולהתנהגות נאותה; קידום הלמידה ורכישת דעת; תכנון והערכה.
- **הסטנדרטים** – מוגדרים כהישגים הנדרשים בסיום בית-הספר היסודי. אלה מהווים חלק בלתי נפרד ממסמך זה ועל-פיהם יש לתכנן את ההוראה ולגבש את דרכי ההערכה.

המסמך כולל שלושה חלקים: החלק הראשון עוסק במדיניות חינוכית הכוללת תפיסה, עקרונות פדגוגיים, הגדרת מאפייני הסביבה ותפקיד המורה בתוכה; החלק השני מגדיר את הסטנדרטים לפעילות מושכלת בסביבה מתוקשבת; החלק השלישי מציג מודל תהליכי לפיתוח כישורי למידה מידעניים בסביבה מתוקשבת.

¹ חוזר מנכ"ל תש"ס/7(ב), כ"ד באדר א' ה'תש"ס – 1 במרס 2000, סעיפים 3.1-8: "מבנה הלימודים, עקרונות ההוראה וארגון מערכת השעות בבית הספר היסודי".

² ד"ר עוזי מלמד, "דו"ח הוועדה להגדרת מדיניות התקשוב במערכת החינוך", משרד החינוך, דצמבר 2002. הוועדה התנהלה בראשות גב' יפה ויגודסקי וגב' סופיה מינץ.

